

Keuzedeel mbo

Ondersteuning in de kinderopvang

Code

K1416

Ontwikkeld door: Branche organisaties Kinderopvang; BK en BMK, Horizoncollege, Curio, Partou en Stichting Humankind, KIKI Training en Coaching, SBB.

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport

1. Algemene informatie

D1: Ondersteuning in de kinderopvang

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Ja

Onderwijsinstellingen kunnen, onder specifieke voorwaarden, in de derde leerweg een certificaatgerichte opleiding aanbieden voor een keuzedeel dat na 1 augustus 2020 is vastgesteld. Zie vragen 7 en 17 van de veelgestelde vragen veranderaanpak (<https://kwalificatiestructuur-mijn.s-bb.nl/vragen/verander>).

Scholingsbehoefte/landelijke herkenbaarheid

Als gevolg van arbeidsmarktkrapte in de kinderopvang worden werkgevers geconfronteerd met personeelstekorten en een daarmee samenhangende hoge werkdruk. Dit resulteert in de concrete behoefte om de groepshulp op licht verzorgende en ontwikkelingsgerichte taken bij te scholen, zodat deze de pedagogisch medewerker beter kan ondersteunen. Deze scholingsbehoefte wordt onderschreven door Brancheorganisatie Kinderopvang, Brancheorganisatie Maatschappelijke Kinderopvang en het ministerie van SZW. Deze partijen hebben de inhoud van dit keuzedeel ook opgenomen als onderdeel van het 'Ontwikkelpad kinderopvang'. Door de groepshulp bij te scholen op licht verzorgende en ontwikkelingsgerichte taken wordt tevens een eerste stap gezet in een mogelijke doorontwikkeling naar pedagogisch medewerker. Door het keuzedeel Ondersteuning in de kinderopvang in te zetten voor bijscholing van de groepshulp, kan aan deze scholingsbehoefte worden voldaan.

Zelfstandige betekenis

Na het volgen van dit keuzedeel is de groepshulp beter inzetbaar in de kinderopvang m.b.t. licht verzorgende en ontwikkelingsgerichte taken en kan de groepshulp de pedagogisch medewerker beter ondersteunen bij het werken met de kinderen.

Doelgroep

Dit keuzedeel is bedoeld voor werkende en werkzoekende groepshulpen die zich willen bijscholen op het gebied van lichtverzorgende en ontwikkelingsgerichte taken en mogelijk in de toekomst willen doorgroeien naar de functie van pedagogisch medewerker.

Ingangsdatum certificaat

31-01-2024

Ontwikkeld voor kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Relevantie van het keuzedeel

Vanwege de oplopende personeelstekorten in de kinderopvang heeft het ministerie van SZW urgentie aangegeven voor de ondersteuning- en instroom van pedagogisch medewerkers (zie: Kamerbrief voortgang aanpak personeelstekort kinderopvang, april 2023). In dit keuzedeel kunnen deelnemers ervaring opdoen met pedagogisch werk en mogelijk doorstromen naar een opleiding voor pedagogisch medewerker. Als de beginnend beroepsbeoefenaar dit keuzedeel heeft gevolgd, kan deze worden ingezet bij een beperkt aantal begeleidende taken op de groep. Dit vergroot de kansen op de arbeidsmarkt.

Beschrijving van het keuzedeel

Dit keuzedeel is bedoeld om de beginnend beroeps beoefenaar kennis te laten maken met de pedagogische basisdoelen en het werken met kinderen in de kinderopvang. Er wordt in dit keuzedeel aandacht besteed aan het ervaring opdoen met het ondersteunen van de pedagogisch medewerker en de pedagogische component van de kinderopvang. De beginnend beroepsbeoefenaar ondersteunt bij het verzorgen en bij het uitvoeren van ontwikkelingsgerichte activiteiten. Tot slot leert de deelnemer te reflecteren op het eigen handelen ten behoeve van de professionele ontwikkeling.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Doorstroom

Verbredend

2. Uitwerking

D1-K1: Ondersteunt in de kinderopvang

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar voert uitvoerende, laagcomplexere, ondersteunende werkzaamheden uit binnen het kader van de gemaakte afspraken. De beginnend beroepsbeoefenaar past routines en standaardprocedures toe. De complexiteit van de werkzaamheden wordt verhoogd door de hectiek die het werken met kinderen met zich meebrengt en de interactie met verschillende kinderen die onvoorspelbaar gedrag kunnen vertonen. Tijdens het eigen handelen houdt de beginnend beroepsbeoefenaar zoveel mogelijk rekening met specifieke persoonlijke behoeften en de eigenheid van het kind en is die zich voortdurend bewust van de invloed van het eigen gedrag op het kind. De beginnend beroepsbeoefenaar maakt hierbij gebruik van basiskennis en basisvaardigheden op het gebied van het werken met kinderen in de leeftijd van 0-13 jaar in een kinderopvangorganisatie.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een uitvoerende rol. De beginnend beroepsbeoefenaar werkt onder verantwoordelijkheid van een leidinggevende en onder begeleiding en toezicht van een pedagogisch medewerker. Te allen tijde kan de beginnend beroepsbeoefenaar een beroep doen op de pedagogisch medewerker en/of de leidinggevende binnen de kinderopvangorganisatie.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft basiskennis van de vier pedagogische basisdoelen (Rixsen-Walraven)
- heeft basiskennis van de ontwikkelingsfasen van een kind (0-13 jaar)
- heeft basiskennis van het belang van spel voor de ontwikkeling van het kind
- heeft basiskennis van speel-, spel- en ontwikkelingsmaterialen voor kinderen van 0-13 jaar
- heeft basiskennis van aanleiding, inhoud en consequenties van het 'vier-ogen-principe'
- heeft basiskennis van besmettingsrisico's van veel voorkomende ziektes bij kinderen
- heeft basiskennis van voedingsmiddelen die tot een allergische reactie kunnen leiden
- heeft basiskennis van de eigen- en andere culturen (normen en waarden)

- kan sociale en (non-verbale) communicatieve vaardigheden toepassen
- kan kinderen iets uitleggen of voordoen
- kan kinderen in hun spel en beweging begeleiden
- kan instructies van de pedagogisch medewerker opvolgen
- kan prioriteiten stellen in de eigen werkzaamheden
- kan handelen volgens de in de kinderopvang geldende richtlijnen m.b.t. ongewenst gedrag, hygiëne, veiligheid, Arbo en milieu, kwaliteitszorg
- kan omgaan met feedback op het eigen handelen

D1-K1-W1: Ondersteunt bij de verzorging van kinderen

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar ondersteunt de pedagogisch medewerker(s) met de verzorging van de kinderen. Hierbij geeft de beginnend beroepsbeoefenaar de kinderen uitleg, voorbeelden en aanwijzingen over persoonlijke verzorging en hygiëne. Op deze wijze begeleidt de beginnend beroepsbeoefenaar de kinderen bijvoorbeeld bij het klaarmaken van een boterham, het wassen van de handen en het aan- en uitkleden. Voorafgaand aan de uitvoering van deze activiteiten overlegt de beginnend beroepsbeoefenaar met de pedagogisch medewerker op welke punten deze ondersteuning kan bieden en in welke vorm. De beginnend beroepsbeoefenaar schenkt tijdens de verzorging van de kinderen aandacht aan het kind en herkent en reageert op (verbale en non-verbale) uitingen.

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft de pedagogisch medewerker ondersteund bij de verzorging van de kinderen.

Gedrag

D1-K1-W1: Ondersteunt bij de verzorging van kinderen

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- communiceert actief met het kind
- verzorgt het kind op respectvolle en pedagogisch verantwoorde wijze
- gaat discreet om met lichaamscontact tijdens persoonlijke verzorging
- stemt werkzaamheden tijdig en regelmatig af met de pedagogisch medewerker
- roept tijdig hulp in bij situaties die daarom vragen

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W2: Ondersteunt bij de begeleiding van ontwikkelingsgerichte activiteiten

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar ondersteunt de pedagogisch medewerker bij het begeleiden van ontwikkelingsgerichte activiteiten met de kinderen zoals spel, voorlezen, zang en knutselen. Voorafgaand aan de uitvoering van deze activiteiten overlegt de beginnend beroepsbeoefenaar met de pedagogisch medewerker op welke punten deze ondersteuning kan bieden en in welke vorm. De beginnend beroepsbeoefenaar begeleidt de kinderen door hen op hun gemak te stellen, met hen te praten, voorbeeldgedrag te tonen en hen te laten oefenen. Ook observeert de beginnend beroepsbeoefenaar interacties tussen kinderen onderling en speelt hierop in door ieder kind ruimte te bieden voor ontwikkeling.

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft de pedagogisch medewerker ondersteund bij de begeleiding van ontwikkelingsgerichte activiteiten.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- toont betrokkenheid bij het kind, bijvoorbeeld door te reageren op (ontwikkelings)behoefte van het kind
- toont in bijzijn van kinderen het goede voorbeeld met bijv. gezond, veilig en positief gedrag
- stemt werkzaamheden tijdig en regelmatig af met de pedagogisch medewerker
- roept tijdig hulp in bij situaties die daarom vragen

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Samenwerken en overleggen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

D1-K1-W3: Reflecteert op het uitgevoerde (pedagogisch) werk in de kinderopvang

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar voert gesprekken over het eigen handelen en de eigen ontwikkeling en vraagt om feedback. De beginnend beroepsbeoefenaar vormt op basis van de feedback en eigen bevindingen een beeld en een mening over het (pedagogisch) werk en de eigen capaciteiten en ambities ten aanzien van dit werk. Op basis van de reflectie bepaalt de beginnend beroepsbeoefenaar de te nemen volgstappen voor eventuele verdere professionalisering (loopbaan).

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een beeld over het (pedagogisch) werk met kinderen en heeft een mening gevormd over de eigen capaciteiten en ambities ten aanzien van dit werk. Te nemen volgstappen ten aanzien van verdere professionalisering (loopbaan) zijn bepaald.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- staat open voor de feedback van anderen
- toont zelfinzicht door kritisch naar zichzelf te zijn op basis van eigen ervaringen en de ontvangen feedback
- formuleert realistische ambities en volgstappen ten aanzien van verdere professionalisering

D1-K1-W3: Reflecteert op het uitgevoerde (pedagogisch) werk in de kinderopvang

De onderliggende competenties zijn: Leren, Gedrevenheid en ambitie tonen